Q. D. B. V.

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DOMINO CAROLO
BORVSSIÆ PRINCIPE MARCHIONE BRANDENBVRGICO RELIQVA

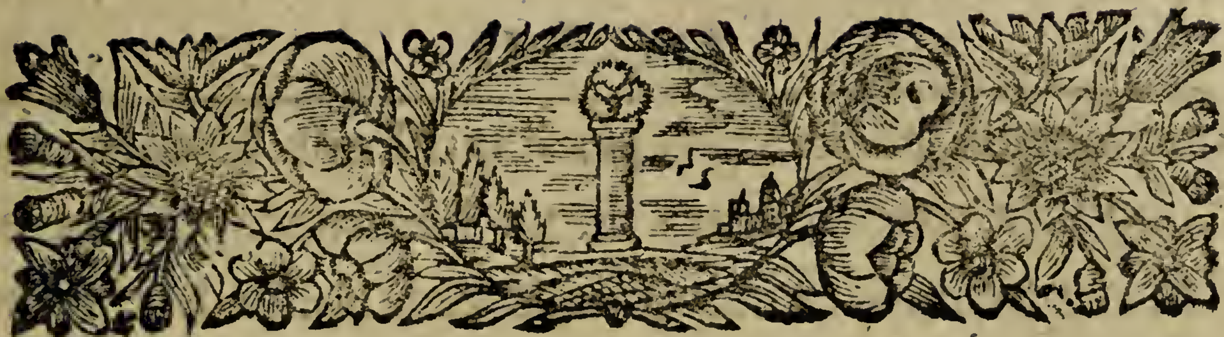
PRAESIDE
FRIDERICO HOFFMANNO
COLLEGII MED. h. t. DECANO

DE VSV INTERNO CAMPHORÆ SECVRISSIMO ET PRÆSTANTISSIMO,

PRO DOCTORIS GRADV
publice diſputabit
M. CHRISTOPH. HENRICVS KEIL,
Oelſnitio Variſcus
H. L. Q. C.
Ad. d. XV. Decembr. Anno M. DCC. XIV.

HALÆ MAGDEBVRGICÆ
Litteris CHRISTOPH. ANDREÆ ZEITLERI, acad. typ.

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

DISSERTATIO SOLENNIS DE CAMPHORÆ USU INTERNO SECURISSIMO ET PRÆSTANTISSIMO.

PROOEMIUM.

Edicamenta ſua etiam fata experiri, nemo facile, niſi qui rudis ſit hiſtoriæ medicæ, in dubium revocabit. Quid enim frequentius occurrit, quam quod non tantum diverſæ circa remediorum efficaciam apud Medicos vigeant opiniones, ſed & quædam interdum ob mirabilem maxime qua celebrantur, virium potentiam, ad cœlum usque tollantur, quæ intervallo temporis ob noxam, quam forte crearunt, iterum culpantur & ad ima usque deprimuntur. Ne-

que tantum ab antiquis præſtantiſſimis Medicis maximopere commendata inque Pharmacopœis recenſita medicamenta cumprimis compoſita hoc fatum ſuſtinent, ſed maxime noſtris temporibus, quibus medicina magis exculta & in ſereniorem lucem adſerta eſt magnificæ famæ, quæ extiterunt remediorum genera, paucis abhinc annis laudem atque exiſtimationem ſuam penitus ferme amiſerunt. Quanta enim famæ celebritas fuit paucis abhinc annis Laudano opiato *Helmontii*, Elixirio Proprietatis *Paracelſi*, Antihectico *Poterii*, Aquæ benedictæ *Rulandi*, ſpecifico cephalico *Michaelis*, Tincturæ ejus bezoardicæ, Pulveri bezoardico *Sennerti*, Spiritui oleoſo volatili *Sylvii*, Tincturæ aperitivæ *Mœbii*, Tincturis ferme omnibus martis, Bezoardico ſic dicto ſolari, Joviali, Ceruſſæ Antimonii, bezoard. minerali Panaceæ *Glauberianæ*, Theriacæ cœleſti *Quercetani*, Sali viperam *Tachenii* fixato, Sali volatili Cornu Cervi, Chinæ chinæ, illis, qui in artis operibus indefeſſo ſtudio verſantur notiſſimum eſt. Utpote hæc ipſa velut polychreſta & arcana ob mirabilem & pene divinam virtutem ipſis conceſſam recondebantur, quorum tamen fama atque exiſtimatio noſtris ferme temporibus periit

atque exſpiravit, eo quod conceptam medentum ſpem maxima ex parte eluſerint. En miſeram artis noſtræ faciem, quæ nunquam fere ſibi conſtat, ſed ſemper innovatur, reformatur & immutatur! Enimvero nolo hoc loco ipſa culpare vel accuſare remedia, quibus eximias vires agendi in ſummovendis morbificis cauſis utique Numen benigniſſime infudit, ſed Medicorum coarguo ignorantiam, inconſtantiam, inque judicando & applicando præcipitantiam: quorum plurimi, cum parum docti & ſolidi ſint & recte ratiocinandi uſu ac arte deſtituti, hinc in ſentiendo ſunt inconſtantes, huc vel illuc agitantur, inque diverſas partes facile diſtrahuntur: maxime omnium vero eorum opinionibus, quos fama vulgi, caſus, aut cæca fortuna forſan extulit, & qui in adplauſu & exiſtimatione vivunt, inhærent. Alli in Præceptoris & Magiſtri ſui, quem ſæpius etiam forte nanciſcuntur, unice verba jurant, ejusque dicta quaſi Apollinis Delphici oracula æſtimant. Complures, dum a certi remedii uſu ſiniſtrum vel dextrum effectum obſervant, protinus hunc ſoli remedio nulla aliarum cauſarum concurrentium habita ratione, quæ multum remedii virtutem modificant, adſcribunt, & hinc noxium aut proficuum in his vel illis evincendis morbis illud exiſtimant, ſi-

que tantopere decantatum remedium votis & expectationibus non recte respondet, tunc mox ad alia ab aliis magnifice laudata, vel etiam ad exotica transcurrunt, quo efficitur, ut nunquam recte notitiam remediorum facultatis atq; potentiæ quæ tamen ferè præcipuam therapiæ medicæ partem sustinet, acquirant. Maxima itaque scientiæ & prudentiæ Medicæ pars est, nosse medicamenta, nosse eorum facultates ac vires, neque minus eorum usum ab abusu recte distinguere, ita enim fiet, ut neq; ipsis nimium laudis vel virtutis tribuamus, neq; nimium detrahamus. Præfari hæc voluimus cum nostri instituti sit de interno præstantissimo Camphoræ usu specimine Inaugurali nostras observationes atque rationes exponere. Neque enim ignotum est, quam præstans atque eximius camphoræ sit usus externus, at nescio, quo fato ejus internus usus minus tutus atque suspectus adhuc creditus fuerit, cum tamen non facile in rerum natura simile detur remedium, quod majores in medendo camphora effectus exhibeat. Hoc vero est, quod in præsens deducere atque rationum & observationum momentis corroborare constituimus. Cui labori ut gratiam atque benedictionem ex alto benignissimum Numen addat, supplici prece efflagitamus.

§. I.

§. I.

PRius vero, quam de interno camphoræ uſu & ejus admiranda in compluribus morbis depellendis efficacia diſſeramus; quædam de illius origine, ſolo natali atque natura peculiari præmittenda eſſe cenſemus. Quod itaque ad ejus originem ac generationem attinet, eſt ipſa fœtus arboris glandiferæ in India Orientali, cujus folia & radices tenerrima tali reſina ſunt imprægnata, unde etiam arbor camphorifera adpellatur. Fuſiorem vero hujus arboris deſcriptionem exhibuerunt *Breynius in exoticis Plantis Cent. 2. & Kleyerus in Annotat.* Creſcit hæc arbor in Japoniæ ſilvis absque cultura inſigni in abundantia, radicem habet craſſam, denſam, ſubrufam & ligneam, quæ admodum olet camphoram, cortex eſt inæqualis ac gryſei coloris, lignum vero ſolidum, ponderoſum, ſubfuſcum, oleoſo humore turgidum & identidem camphoræ odorem de ſe ſpargit, rami ob longi, late expanſi atque diviſi foliis alternatim poſitis gaudent palmam longis & duos transverſos digitos latis, referunt Caſſiæ ligni folia & contritu fragrantiſſima camphoræ effluvia emittunt. Hæc arbor ad quercus altitudinem in India quandoque adſurgere dicitur. Perpetua fronde viret & ſub noſtro quoque climate culturam fert, modo ab acri gelu & ventis borealibus ſolicite defendatur. Eam non modo in horto Medico Leidenſi, ſed etiam in famigeratiſſimo illo Schwebbelenſi, quem ingenti ſumtu adornavit generoſus Dominus de Mynchhauſen, vidimus. Neq; vero tantum in uno eodemque Indiæ loco progignitur, ſed alibi quoque ejus proventus viſitur, utpote in Sumatra & in Inſula Borneo

ſponte

ſponte & copioſe in ſilvis creſcit, nec multum a Japonica diſtat. Quando inciditur hæc arbor, profluit oleoſus ſuccus, qui particulas camphoreas non paucas continet.

§. II.

Hæc itaque arbor camphoram nobis largitur, quæ non uno modo ex ipſa elicitur. Diſtinguitur autem camphora in nativam & factitiam, illa granulata eſt, & ex arborum trunco Solis æſtu ſponte transſudat, vel ex fiſſo aut inciſo ligno prolicitur & rariſſima eſt: factitia vero, quæ ad nos in glebas & panes compacta transportatur ex radicibus, ligno, ramis ac foliis diſſectis ignis officio coctione extrahitur atque ſublimatur. Nativa maxime ex Sumatrana & Bornienſi arbore depromitur. Japonenſes vero per deſtillationem longe majorem ejus quantitatem obtinent, ſegmentis enim adfundunt aquam ſimplicem ſufficienti quantitate, & poſtea in veſica, quæ collo longo ac anguſto & capitello lato eſt inſtructa, deſtillationem adornant, in capitello vero ipſa camphora colligitur, ac condenſatur. Quodſi opus eſſe cenſetur, denuo ſublimatur, quo præſtantior puriorque evadat. Perſpecta jam genes; ac origine camphoræ, res poſcere videtur, ut ejus quoque in naturam ac indolem paulo penitius inquiramus. Perſecuturis vero excellentiſſimi hujus ſimplicis naturam & proprietates paulo adcuratiori indagine ac meditatione, in univerſa rerum natura vix ſimile ſibi aut par haberi jure pronuntiandum eſt. Quare etiam ob peculiares ſibi proprias vires ac qualitates, ad quod genus vel ſpeciem referenda ſit, nondum inter Medicos & Phyſicos conſenſio eſt. Veteres camphoram pro

reſina

resina habuerunt, eo quod ex arbore incisa succus elicitus instar resinæ inflammabilis concrescat: at vero, num ad resinas camphora sit referenda, merito dubitandum est; nulla enim ex omni resinarum genere seu natura talis seu arte præparata resina fuerit reperitur, quæ accensa nullo cinere relicto tota in auras avolet. Quid quod haud ulla datur resina, quæ vase clauso per ignem tota in altum elevatur. Ea enim est natura atque indoles resinarum, ut vehementiori igne tractatæ, phlegma, spiritum & oleum fundant. Accedit, quod nulla ex resinis nobis cognita sit, qua tam promte insignem quantitatem Spiritus Vini rectificatissimi recipiat atque absorbeat, sicuti id observare licet in camphora, cujus pars una exacte a Spiritus Vini rectificatissimi partibus duabus dissolvitur.

§. III.

Cum itaque camphora inter resinas vix commodum adinveniat locum, hinc recentiorum nonnulli in eadem iverunt opinionem, ut camphoram salis volatilis oleosi possidere naturam adsererent, impulsi maxime ad hanc sententiam ex eo, quod instar salis volatilis oleosi accedente calidiore igne non modo tota in auras avolet, sed & in clauso vase ne minima quantitate relicta in sublime feratur. Verum enimvero etiam hi ipsi mihi ac veritatis tramite valde aberrare videntur, utpote nullum datur sal oleo etiam intime imbutum, quod in flammam abripiatur vel quod cum rectificatissimo Spiritu vini aut oleo quodam arctissimam unionem subeat. Et qui camphora salis titulum jure mereatur, cum solutionem in aqueis menstruis penitus aversetur? Neque isti rem accurata acu tangere mihi videntur,

qui inter gummata illam collocant, quia & solutione & volatilitate plane cum ipsis nullam alit adfinitatem. Nostra vero hæc est sententia: camphoram nihil nisi oleum volatile tenuissimum esse, ast coagulatum, non liquidum. Id vero multis iisdemque firmissimis ratioribus corroborabimus. Primo enim multæ dantur species fragrantis odoris & saporis penetrantis, quæ subtile oleum, quod etiam promtissime sub destillatione in vesica cum aqua fundunt, in se custodiunt. Hac ratione non modo ex omnibus fere aromatibus, sed etiam ex plantis oleo volatili turgidis, ut sunt Lavendula, Majorana, Mentha, Romarinus, Ruta, oleum destillatur, unde profecto non mirum est, camphoriferæ arboris partes tale oleum fundere. Secundo, sicuti omne oleum destillatum flammæ admotum mox accenditur atque totum avolat & acerrimam fuliginem emittit: ita etiam idem fit cum camphora, quæ mox flammam concipit, tota avolat nigerrimo fumo exhalante. Dein, quemadmodum omne oleum destillatum in spiritu vini rectificatissimo præsertim tartarisato solvitur, adeo ut partes duæ spiritus unam partem olei v. g. Lavendulæ, in se recipiant intimeque invicem uniantur: ita etiam idem experimentum cum camphora feliciter succedit, dum nempe unica una spiritus vini rectificatissimi promtissime dimidiam camphoræ unciam dissolvit. Et quemadmodum solutioni oleorum cum spiritu vini peractæ adfusa aqua oleosas particulas præcipites dejicit: simili ratione soluta in spiritu vini camphora, menstruo aqueo accedente, rursus fundum petit præcipitatur, mixtura inde reddita turbida albescente. Denique sicuti olea destillata, quibusdam saltim gravioribus aromatibus exceptis, propter levitatem a-

quæ

quæ ſupernatant: ita etiam camphora in omnibus aqueis liquoribus in ſuperficie hæret. Poſtremo camphoram cum oleis deſtillatis ſimilis ejusdemque eſſe indolis, vel ex eo colligitur, quod illa in ſpiritu vini rectificato ſoluta & per alembicum deſtillata non ſimul tota evehatur, ſed in fundo cucurbitæ, niſi ulteriori diſtillatione in alembicum urgeatur, pars illius relinquatur, perinde ac fieri ſolet cum ſolutis oleis æthereis in ſpiritu vini rectificato, quæ deſtillationi ſubmiſſa, ſpiritum oleoſa ſubſtantia ſubtiliori quodammodo imbutum, fundunt, potiori tamen olei parte in fundo cucurbitæ relicta, quæ ulteriori commiſſa igni ſeparatim in forma olei prodit. Hæc exactiſſima experimenta ſatis abundanter comprobant, maximam inter camphoram & olea deſtillata intercedere conformitatem. Quapropter non ſatis mirandum eſt, quam inani & fruſtraneo conatu magni etiam Chymiatri oleum ex camphora deſtillatum eliciendum quæſiverint. Quo fine obtinendo & ſua ingenia & nobiliſſimum hoc ſimplex dire torſerunt atque adflixerunt: ignorabant enim hi lepidi camphoræ carnifices, ipſam jamdum oleum volatile & deſtillatum eſſe. Sicuti vero rediculum eſt ex oleis deſtillatis oleum elicere velle, cum jam tale quid ſint: ita etiam ſi quis ex camphora oleum vult perficere, res merito paradoxa dici debet. Decepti vero omnes ſunt in eo, quod camphoram reſinam eſſe credebant, quæ ſicuti facile per deſtillationem oleum largitur: ita etiam hoc ipſum ex camphora eliciendum omni ſtudio curarunt.

§. IV.

Verum enimvero non eadem, ſed diverſa camphoræ natura ab oleis deſtillatis videtur, cum

hæc ſolida & ſicca, illa vero piguia, fluida quoque & manus madefacientia ſint. Deinceps & in eo diſcrimen notabile obſervatur, quod oleum volatile denuo ex retorta vitrea per arenam deſtillatum ſubtiliſſimum quidem largiatur oleum, ſed craſſum magna relinquatur: camphora vero tota in forma ſicca, ne ulla materia relinquatur, in auras abit. Quibus dubiis, ut ſatisfaciamus monendum eſt, dari quædam ſimplicia in vegetabilium regno, quæ volatilem illam ſulphuream & inflammabilem partem, quam in mixtione cuſtodiunt, non in forma pinguis olei, ſed in ſicca forma, non ſecus ac camphora elargiantur. Ita ſi florum roſar. cum ſale bene contritorum ac maceratorum magna quantitas cupreæ veſicæ immittitur & cum aqua deſtillatur, præter aquam fragrantiſſimam etiam oleum, quod ipſi ſupernatat album, coagulatum inſtar ſevi, elargiuntur odoratiſſimum, quod non ſecus ac aliud oleum in ſpiritu vini rectificatiſſimo diſſolvitur. Hujus olei delicatiſſimi hac ratione perati portionem Præſes poſidet. Simili modo Præſes ante aliquot annos ex ligno aloës tale oleum deſtillatum inſtar camphoræ prolicuit ingentem nempe raſpaturæ ligni aloës odoratiſſimi ad libras decem accedentis ſumſit quantitatem, adfundi curavit aquam fluviatilem, qua per aliquot dies in temperato loco macerata fuit, poſtea adornata deſtillatione prodiit aqua, cui oleum ſiccum, altum, odoratiſſimum miræ ſvaveolentiæ & penetrantis ſaporis ſupernatabat & ad drachmas ſex minimum collectum fuit. Hoc reſolutum in ſpiritu vini rectificatisſimo elegantiſſimum liquorem cephalicum præſtantiſſimi odoris & virtutis ſubminiſtrabat, Ex radice recenti-

cam-

camphoræ ſimile oleum, quod camphoram & ipſo odore & virtute æmulatur, deſtillari ex veſica poſſe mediante aqua *Hermannus in Collegio manuſcripto in materiam medicam* notavit. Ita porro ex cortice radicis Casſiæ cinnamomeæ Camphoram parari poſſe *Grimmius* docet in *Laboratorio Zeulonico.* Ex cortice vero radicis arboris cinnamomiferæ oleum paratur liquidum, quod camphoræ & cinnamomi fragrantem odorem refert & ex India ad nos transportatur, nullumque dubium eſt, quin ex aliis fragrantisſimis corticibus, radicibus & gummatibus ſimile oleum ſiccum per deſtillationem haberi posſit.

§. V.

Quamvis vero camphora ad oleorum æthereorum claſſem perquam commode poſſit referri, quod ex antea adductis experimentis & rationibus ſatis ſuperque adparet: nihilominus talismodi ſicca olea, ut camphora, præ pinguibus illis liquidis quasdam peculiares & ſibi proprias facultates in ſinu ſuo recondunt, multum enim inter ſe ratione volatilitatis ſeu tenuitatis partium differunt, nam camphora non modo igne ſubmiſſo ſed & ſub moderate calido aëre tota in auras & quidem celeriter avolat & evaporat nullo veſtigio remanente: contra vero deſtillata olea tardiſſime avolant, emittunt ſaltim tenuiſſimas ſulphureas partes crasſioribus & viſcidioribus relictis, unde olea deſtillata vetuſta craſſeſcunt, adeo, ut therebinthinæ conſiſtentiam accedant. Quapropter etiam camphora, ne avolet, longe exactiori cuſtodia & conſervationis cura in vaſis muniri debet, quam ipſa olea deſtillata, quorum eva-

poratio non tam promta & expedita eſt, ſicuti camphoræ. Hanc ob cauſam Pharmacopæi perperam ſuis rebus conſulunt, quod camphoram citra exquiſitam clauſuram libero ſic aëri committant, falſa traditione & opinione occœcati, quod adſperſio ſeminis lini ejus evaporationem impediat, cum tamen parum vel prorſus nihil huic ſcopo inſerviat.

§. VI.

Ex hoc igitur adparet, longe majori partium ſulphurearum inflammabiliumque tenuitate & exignitate camphoram præ aliis oleis deſtillatis pollere, utpote quæ viſcido quaſi quodam & ramoſo involucro excipiuntur & cuſtodiuntur quo camphora ſumme volatilis ac tenera caret. Hæc ſumma partium ſulphurearum tenuitas a viſcido pigui involucro liberata efficit quoque, ut camphoræ virtus ab olei cujusdam deſtillati viribus longe multumque diſtet ac differat, nam utut camphora tota imflammabilis ſit, nihilominus tamen in corpore noſtro calorem haudquaquam efficit, adeo, ut potius intenſiorem corporis fervorem ſiſtat, quo circa etiam a veteribus non calida, ſed frigida habita fuit. Etenim viſcidiores & ſecundum *Carteſii* doctrinam ramoſæ olei deſtillati partes ſulphur tenuiſſimum & inflammabile in carcere quaſi irretitum & concluſum habent, ut minus promte per poros corporis evolare poſſit, ſed diutius in corpore maneat, unde etiam intenſiorem inteſtinum ſanguinis partium motum melius ſuſtinet atque tuetur. Qua de cauſa omnia olea deſtillata, gummata quoque, quæ inſignem olei quantitatem cuſtodiunt, ut ſunt Gummi Ammonia-

nia-

niacum, Myrrha, Balſamum Peruvianum, Sagapenum, Galbanum, ſanguinis & humorum maſſam atque univerſum corpus mire exagitant, magnumque æſtum atque fervorem accendunt, ſiquidem particulæ ſulphureæ, æthereæ, quæ omnis inteſtinæ calidæ agitationis cauſa ſunt, anfractuoſo, viſcido & gummoſo contextu involutæ per magus temporis intervallum remanent, neque tam facile ab involucro hoc ſe poſſunt emancipare, quare effectus diutius perſiſtit ac durat: ſecus fit in camphora, cujus partes per poros citiſſime avolant, hinc etiam una guttula olei cinnamomi plus calefacit, quam decem grana camphoræ. Quod vero viſcoſa, pinguis & ramoſa olei ſubſtantia volatilitatem impediat vel ex eo liquidiſſime patet, quod camphora in oleo amygdalarum dulcium expreſſo vel in oleo de cedro aut lavendulæ ſaluta, ſub liberiori quoque aëris acceſſu non facile in auras abeat, ſed ſubtegmine hoc oleoſo diutius ejus ſubſtantia contineatur. Et hæc forte fuit ratio, quare veteres ſemen lini ceu valde oleoſum camphoræ adjici curarunt, quo minus ejus volatiles partes in aërem ſecedant, quanquam hic effectus longe felicius obtineri poſſit, ſi modo camphoræ ſuperficies oleo amygdalarum dulcium inungatur, quod ad tutelam partium ſubtiliſſimarum plus, quam talismodi ſemen adjectum efficere poterit.

§. VII.

Quod vero Camphora volatilis, tenuiſſimi & inflammabilis ſulphuris copia imbuta ſit, vel unice ex ſequenti, eoque perpulchro experimento clariſſime evincitur. Noſtris enim temporibus ex urina fermentata debita encheireſi in Anglia præſertim paratus Phoſpho-

phorus est celebratissimus, qui levi attritu lucidissimum sine flamma ignem spargit, cujus causa ab acutioribus physicis in partium sulphurearum motu intestino, celerrimo, verticillari non incongrue constituta videtur. Hic lucidissimus ignis non melius, quam beneficiio camphoræ multiplicatur ac propagatur. Sumitur nimirum granum unum Phospori & grana decem camphoræ adduntur: hæc invicem in mortario probe prius contusa miscentur, quo facto tota camphora fit lucidissima, quæ, si solvitur in oleo caryophyllorum, liquidus fit phosphorus, quo sine noxa & metu inflammationis, caro, cutis, crines, & vestes inungi possunt, quod elegantissimum de nocte præbet spectaculum. Hujus vero lucis phosphori per camphoram propagationis nulla alia subest ratio, quam quod camphora propter summam partium sulphurearum tenuitatem ad intestinum lucidum motum producendum sit aptissima. Id autem minus experiri licet in aliis oleis destillatis, si cum solo phosphoro misceantur. Atque adeo ex hoc etiam experimento peculiaris & eximia camphoræ proprietas ab aliis oleis destillatis distincta elucescit.

§. VIII.

Hæc igitur partium sulphurearum tam incomparabilis tenuitas in camphora efficit, ut ejus quoque usus singularissimus sit, neque oleis aliis destillatis proprius. Ita camphora in universa rerum natura nullum datur excellentius & magis discutiens remedium. Omnes enim humores in tubulis & poris stagnantes promtissime dissolvit, partim poros obstructos aperiendo, partim etiam fibras relaxatas animando ut vel

exha-

exhalent particulæ ſubſiſtentes, vel in motum ac circulum redigantur. Qua de cauſa in omni dolore, ſive iſte in pericranio, ſive perioſtio perſiſtat, Spiritu vini camphorato nihil excellentius eſt. In omni præterea tumore abigendo, à quacunque etiam cauſa ſubortus fuerit, idem ſpiritus mirabiles fovet vires, namque tonum fibrarum roborando humorum curſum atque iter promovet. Denique in omni inflammationum genere, imo in ipſa gangræna convenientiſſimum eſt remedium, non modo enim præſervat ab his ſæviſſimis malis, ſed etiam, ſi eorum cohibitioni locus ſupereſt, nihil hiſce caſibus ipſa camphora exterius adplicata eſt præſentius, ſicuti id ſolertiores Medici & Chirurgi longo uſu atque experientia compertum exploratumque habent. Ejusmodi vero efficacia roborans & diſcutiens in dolorum & inflammationum atrocia à nullo deſtillato oleo vel alia inflammabili ſubſtantia in rerum natura poterit expectari vel obtineri. Tametſi vero magna quoque oleis quibusdam deſtillatis æthereis, ſi debite fuerint ſoluta, & roborandi partium tonum & fibrillarum exorbitantes motus ſedandi virtus inſit, ut non ſine fructu adhiberi poſſint: nihilominus in inflammationum vi compeſcenda inque partis inflammatæ ardore extinguendo camphoratus ſpiritus ceteris multis paraſanguis præcedit.

§. IX.

Utut vero à nullo facile Medicorum ejus ſumma & mirabilis virtus ab uſu externo negari poſſit: nihilominus plures Medicorum extiterunt, & adhuc ſunt, qui ejus internum uſum admodum reformidant & da-

mno atque exitio facile esse posse sibi persuasum habent, hinc veteres ea rarissime & parca admodum dosi in medicamentis & formulis suis uti consueverunt, nullam aliam forsan ob rationem, quam quod eam credebant calidissimam, quæ intensam sanguinis ebullitionem efficiendo æstum atque delirium accendat. Alii contra eam valde frigidam rati venerem ipsam extinguere credebant, cum tamen effectus ille, qui frigiditati adscribitur, cum intenso calore, qui ab aliis camphoræ adsignatur, minime conveniat. Quidam nimis vaporosam & caput & cerebrum exhalationibus opplentem eam habuerunt, unde affectibus, qui a cerebri nervorumque vitio originem ducunt, eam minus conducibilem medicinam judicarunt. Sed quod omnis hic metus inanis atque frustraneus sit, quo boni illi de cetero ac eximii viri laborarunt, & quod camphora non insecura, sed optima medicina sit, tum ratione & experientia, cum etiam auctoritate, quæ fulcimenta nostræ artis sunt, solide demonstrabimus.

§. X.

Quum vero securum camphoræ usum internum dicamus, primo omnium hoc vocabulum, ne offensionis lapis fiat, dilucida expositione enucleandum est. Sensu itaque medico securum illud audit, quod naturæ humanæ conveniens est, neque in copiosiori dosi datum, facile motus aut turbas in corpore excitat & periculum gignit. Insecurum autem adpellatur, quod valenti agendi principio instructum in minori & proportionata dosi efficaciam exerit, in majori vero commotiones vehementes & excretiones enormes suscitat. Ex his dictis tamen minime sequitur; (quod etiam tyroci-

rocinia medicinæ edoctus capere potest) secura non posse nocere, quod per abusum illorum utique solet contingere, quemadmodum etiam de insecurorum utilitate non penitus desperandum, siquidem quando recte, prudenter & tempestive adhibeantur, magna eorum vis & efficacia in persanandis morbis proditur. Juvat tamen hanc distinctionem medicamentorum in praxi tueri eam ob rationem, ut quivis prudentior Medicus intelligat, abusum medicamentorum insecuriorum & fortiorum plus periculi gignere, quam si quis benignis securisque abutatur, majori itaque cautione ac circumspectione esse hæc adhibenda, facile nullus ibit inficias, Jam vero camphoram majori in dosi exhibitam plures æstimat insecuriorem, adeoque periculi minus expertem. *Crato* minus æquus camphoræ censor est, & fere ablegat eam in morbis ob dolores capitis, quos concitare putat, hinc robore maxime valentibus subjectis vix tria grana præscribere ausus fuit. Sed præcipuus Auctor hujus præjudicii mihi videtur Medicus alias & Chymicus magni nominis *Daniel Ludovici in Pharmacia*, quem postea multi Professores, Doctores & horum discipuli non pauci usque huc presso pede sunt secuti. Hic in *Pharmatica hodierno seculo adplicanda Dissertat. I. de Diaphoreticis vegetabilibus* camphoram calidissimam resinam dicit, eamque volatilioribus, calidioribus ac vaporosis medicamentis accenset. Dicit porro de ejus operandi ratione, quod producat angustias, solutiones virium funestas, frustraneas ebullitiones, intensioris æstus & insurgentis naturæ confusiones & id genus alia. In eruditis, qui debilioris capitis sunt, itemque in delicatio-

 ribus

ribus feminis cephalalgias incompescibiles atque deliria sæpe lethalia in febribus continuis præsertim in earum statu secundum ipsius sententiam excitat. Cum igitur tali modo inter calidiora remedia camphoram reponat citra manifestam sufficientemque rationem, hinc multis eam exilioris virtutis medicamentis postponit. At vero (pace hujus viri dixerim) camphora minime est medicamentum calidissimum & noxium, quin potius prudenter, debito tempore & conveniente dosi exhibitum recensita symptomata febrium feliciter tollit & protinus aufert, siquidem camphora ad scrupulum unum vel etiam ad drachmam semis in spiritu vini dissoluta & sano homini exhibita cum sufficienti vehiculo, quemadmodum experimentum multoties fecimus, corpori neque intentiorem æstum aut calorem infert, neque pulsum adauget, sed potius manifestum refrigerium præsertim circa præcordia præstat. Multo minus vero adpetitum extinguit, sitim movet, aut urinam coloratiorem reddit, quod tamen ab omnibus nimis calidis fieri debet, hinc ad unicam spiritus vini ingestus vel unicus haustus vini generosi plus caloris corpori, quam duæ drachmæ camphoræ inferam. Quodsi ergo ejusmodi symptomata à camphoratis remediis forsan concita fuerint, tunc sane illum effectum magis calidioribus Essentiis atque Elixiriis, quibus camphora adjecta fuit, quam ipsi camphoræ adscribendum jure censendum est. Camphora certe propter partium tenuitatem, qua pollet, cito è corpore avolat & intime poros subiens eosque obsidens animando fibras inertes & relaxatas, non modo expeditiorem sanguinis & humorum cursum facit, sed & transpirationem valide adjuvat,

vat,

vat tubulos obſtructos aperit & peregrinas atque naturæ alienas partes expellit. Quod autem uſum internum camphoræ nonnulli reformident, eo quod venerem ſopiat atque extinguat, id minime experientiæ eſt conſentaneum. Novimus potius camphoram naturam roborando cupiditatem coëundi concitaſſe. Et notatu digna ſunt, quæ clariſſimus *Pauli in Obſ. 235. M. N. C. Dec. I. A. VI. & VII. prodidit: eſt, inquit, in vicinia juvenis vegetus & ſanus, cui meo juſſu in omni fere cibo ac potu camphora per aliquot ſeptimanas a matre data fuit, ipſe tamen minime receſſit ab indole ſua puellarum amantisſima.*

§. XI.

Nos ſumus ea in ſententia, quod in univerſo rerum naturæ ſinu vix ullum reconditum ſit ſimplex, quod ad ſubmovendam de corpore malignitatem, cujus naturam in penetranti putredine tam ſolidarum, quam liquidarum partium reponimus, non detur ipſa camphora præſentius atque potentius. Quare jure meritoque alexipharmacorum princeps dici meretur. Deinceps ad contagii ſive maligni miasmatis morbifici vim infringendam, illudque mox ab initio de corpore propulſandum ſummum camphora eſt remedium. Morbi enim, qui ex contagio naſcuntur, ex putrido quodam vapore ſeu halitu in interiora corporis ſuſcepto fiunt, qui cum ſalivali latice in ore mixtus deſcendens ad ventriculi & inteſtinorum ſinum humores ibi ſtagnantes ad fermentationem ſubeundam faciles, ut ſunt bilioſi & ſalivales, penitus corrumpit, ipſisque putredinem inducit, quæ poſtea fluidum corporis noſtri tenuiſſimum, quod maxime in membranis, ner-

vis & fibris habitat, contaminat, unde ſolidorum vis motrix, tonus & robur perit, quod ſumma virium convulſio denotat atque ſic humores & ſanguis tardius non modo circulantur, ſed & ad ſphaceloſam corruptionem inclinant. Quicunque itaque malignos contagioſos corpore arcere vult morbos, is vel ipſum putridum miasma vel quod ab ipſo corruptum fuit ex corporis noſtri ſphæra propellere omni ſtudio atque opera nitatur. Nihil vero ad hoc præſtandum aptius eſt camphora, utpote quæ oleo penetrantiſſimo omnes corporis poros pervadit ipſasque fibras motrices, e quibus ſolida componuntur, citra augmentum caloris armat, quo fit, ut fluida corporis noſtri promtiori curſu per omnes tubulos corporis ferantur, inde ſtaſes corruptivæ non modo impediuntur, ſed & illud tenue putridum ſanguini admixtum per glandulas & poros ſubcutaneos velut congruum omnis excrementi ſpirituoſi tenuis emunctorium expellitur. Unde etiam veteres ejus virtutem in peſte & malignis mirabilem agnoverunt. Quam ob cauſam non modo *Electuarium antipeſtilentiale Kegleri*, ſed & *Pulverem Pannonicum rubrum*, cujus virtus, quæ ab admixta camphora maxime dependet, in malignis expellendis febribus ſemper plurimi habita eſt ingreditur. Habet quoque camphoram *mixtura ſimplex Paracelſi* & *famigeratiſſima Michaelis bezoardica Tinctura*, de qua tamen monendum ducimus, quod, ſi commotio ſanguis ab ejus uſu paulo conciatior fiat, is effectus non tam camphoræ, quam potius aliis admixtis radicibus calidioribus & ingredientibus debeat adſcribi. Quam potens camphora ſit in ſphacelo partium externarum quam profunda inflam-

flammatio minatur, avertendo remedium, vel Medicæ artis & Chirurgicæ elementa edoctis haud ignotum est. Quodsi igitur tanta ejus laus est in sphacelo partium externarum avertendo, quidni etiam ejus usus internus ad interiorum sphacelationem viscerum præcavendam eadem ratione proficuus sit? Quum vero rationi etiam ipsa experientia optima veritatum medicarum magistra adstipuletur, merito concludimus camphoram in omnibus malignis putridis morbis inque ipsa etiam peste omnibus alexipharmacis esse præferendam.

§. XII.

Huic nostræ sententiæ primo adstipulatur *Mindererus in Lib. de Peste Cap. XV. dum*, inquit, *nostris laudibus insigniter deprædicanda venit camphora: non mirabile modo, verum etiam forte & efficax alexiterium est. Modum operandi ita explicat: interno nostro calore mox ignita & in corporis quasi meditullio flagrans inquinatos spiritus eosque tetros ac fœdo miasmate pollutos aut inspiratos veneni tabe aliqua contaminatos halitus jam cordi vicinos ac circa præcordia hærentes exurit & sicco plane ac igneo calore pervadens partem expellit, partem combustione absumit, partem corrigit atque emendat, partem per sudorem pellit.* Neque *Iohannes Crato in Epistolis medicinalibus a Schulzio editis pag* 103. diversæ est sententiæ, sed potius hanc confirmat ita differens: *adversus pestem multa, quæ pro certissimis habentur, fallacia sunt, camphoram omnia remedia excellere re comperi.* Et idem Auctor loc. cit. *sequentibus utitur in febribus malignis nempe: pulvere ex bolo armeniæ drachma una, camphoræ scrupulo uno, ambræ gryseæ granis tribus.* Subscribit huic etiam *Fernelius Lib. V. Metho-*

Methodi medendi Cap. 21. ubi camphoram malignos calidos vapores extinguere ſtatuit. *Zvvingerus in Epiſtola ad Monavium inter Schulzianas num.* 246. camphoram cum ſpiritu vini ſolutam in peſte & malignis mirifice commendat. *Hartmannus* vero *in Pract. Chymiatr. pag.* 364. aqua antipeſtilentiali in peſte 1629. graſſante magno cum fructu uſus eſt & edidit hac de re Germanicum ſcriptum. *Deſcriptio vero hæc eſt: Rec. Spiritus vini optimi libram unam, camphoræ unciam unam, croci orientalis ſcrupulum unum, ſolvantur & ſpiritus vini fit aurei coloris, qui ad cochlearia aliquot dandus eſt.* Hujus ſpiritus largiorem doſin ſuadet *Screta in Tract. de febr. peſtilent. pag.* 296. cumprimis inſtante criſi in malignis & quod miraculum præſtiterit adfirmat. Vidimus quoque ex *manuſcriptis Beati Wepferi* illum in malignis ad drachmam ſemis pro doſi dediſſe ſummo cum fructu. Nullus vero facile fuit, qui majori doſi felicius illa in malignis & petechialibus febribus uſus fuerit *ipſo Riverio.* Neque alienum erit hoc loco notabiliora circa ejus uſum *ex Obſervat. & Hiſtor. Riverii recenſere. Cent. I. Obſ.* 24. hunc caſum inſinuat: *juvenis ſedecim annorum, febre maligna laborans, maculis violaceis conſperſus cum delirio & alvi fluxu, ſumſit camphoræ grana duodecim cum pulveris ſudoriferi ſcrupulis duobus; copioſe ſudavit, delirium ceſſavit, alvi fluxus imminutus eſt, & optime ſe habuit.* Et porro *Cent. I. Obſ.* 29. hunc caſum adfert: *Juvenis febre maligna cum exanthematibus laborans die nona moribundus viſebatur. Dedi pulveris diaphoretici ſcrupulos duos, camphoræ grana duodecim cum aqua cardui benedicti, & tectus in lecto manſit per duas horas, non ſudavit, veſperi eadem portio fuit iterata & copioſe ſudavit; multo melius habuit*

& con-

& convaluit. Denique *Cent. II. Obs. 18.* hic casus proponitur: *Vir quadraginta annorum febre maligna cum maculis lividis, hæmorrhagia, pulsu parvo & frequenti laboravit, præscriptus fuit hic pulvis Rec. Salis prunellæ unicam semis camphoræ semi drachmam, misce, divide in quatuor doses, quarum unam accepit singulis tribus horis, mane multo melius habuit, jussit iterari pulverem & eodem die a præsentaneo vitæ periculo liberatus est ac paucis postea diebus convaluit.* Et *Obs. 62. Cent. II.* hic casus legitur: *Juvenis viginti quatuor annorum febri maligna laboravit cum delirio, & circa undecimum diem motus tremuli & convulsivi nervorum visi sunt, administrata fuit venæ sectio in fronte & dati fuerunt pulveres ex bezoardico minerali ad scrupulos duos, camphoræ granis duodecim cum aqua cardui benedicti ad unicas duas & evasit.* Et *Cent. II. Obs. 64.* hunc nobiscum communicat casum: *Mulier quinquaginta annorum febre maligna cum maculis latis violaceis laborans octavo die potionem diaphoreticam supra laudatam sumsit & addita est ventri & pectori cum spongiis, pulsus inde factus est validior ac magis ordinatus & die undecimo Parotis apparuit, quæ in suppurationem transiit & convaluit.* Et *Cent. II. Obs. 73.* idem sequenti confirmat observatione: *filia viginti annorum febre laborans maligna, accessit circa undecimum diem delirium cum contractione nervorum in carpis manuum & lipothymia, ordinatum fuit Julabium ex aqua cardui benedicti unciis tribus, aquæ theriacalis drachmis tribus, bezoardic. mineralis scrupulis duobus, camphoræ granis sex, qui julepi per biduum usurpati fuerunt, mane & sero, hoc remedio intra paucos dies convaluit.*

§. XIII.

Ex his adductis jam liquidissimum est, campho-

ram in malignis præſertim eo tempore, ubi corpus critico motu in eo, quod ipſi inimicum ac pernicioſum eſt, expellendo occupatur, ſalutarem opem adferre, nullumque dubium eſt, quin laudatiſſima noſtra camphora adverſus peſtem tantopere commendatis omnibus remediis, modo debito tempore, quod caput praxeos medicæ eſt, exhibeatur, ſit ſuperior. Quam eximia laus *oleo* ſic dicto *peſtilentiali Heiniſii*, cujus baſis camphora eſt, conſtiterit, obſcurum eſſe nequit. Huic viro ſtatuam Romæ ob praxin feliciter in peſte geſtam erectam fuiſſe communis eſt Doctorum traditio. Atque ſecundum noſtram ſententiam, ſi ulla Medicina præſertim camphora multum in peſte præſtare poteſt, modo non præpoſtere, ſed recte & ordine habita circumſtantiarum & temporis ratione ipſa utamur. Neque enim incognitum eſt, præſentiſſimam adverſus quendam morbum medicinam minus recte & inconvenienti tempore datam maximum nocumentum adferre, ſicuti id clariſſime in exhibitione chinæ, chinæ ad curandas intermittentes animadvertimus. Inter fortiſſima alexiteria a viris doctis atque eximiis Medicis camphora numeratur quia putredini mirifice reſiſtit, ſed quod non ſemper exſpectationi & ſpei conceptæ effectus reſpondeat, hoc non remedio tanquam clavæ Herculis, ſed Medico, qui Herculis clavam tractare ingnorat, adſcribendum eſſe jure meritoque cenſemus. Nos hujus ſumus ſententiæ, delinqui maxime in eo, quod camphoram in peſte in exili admodum doſi præſcribant & majorem reformident. Deinde, quod calidioribus elixiriis & eſſentiis oleoſis ipſam admiſceant. Tum quod non convenienti tempore eam exhibe-

hibeant. Nos ſub invaſione vel prima acceſſione mali neque minus circa criticum tempus ejus uſum convenientiſſimum judicamus præſertim, ſi cum acidis ceu vehiculis adminiſtretur. Hunc in finem in peſtilentialibus febribus ſequentem mixturam etiam atque etiam commendamus, ſumatur nempe aquæ acetoſæ & cardui benedicti ana unica una, bezoardici mineralis drachma ſemis, camphoræ grana ſex, ſyrupi acetoſitatis citri unica ſemis, detur pro una doſi.

§. XIV.

Præterea viſitur adhuc in camphora alia nobilis virtus putredinem & malignitatem lentam quidem, ſed admodum pernicialem ex corporis noſtri ſphæra propulſandi: talis eſt, quæ ab impuro coitu lymphæ ſuccis vitalibus & poſtea ſolidis partibus oſſibus quoque affricatur. Exiguum quidem, ſed potentiſſimum omnium venenorum more eſt illud elementum, quod & virulentam gonorrhœam & luem ſic dictam veneream ejusque atrociſſima ſymptomata ſuſcitat, intima corruptione & putrefactione ſuccos præſertim lymphaticos contaminando. Præcipuum igitur curationis momentum etiam in eo conſiſtit, ut putridum exterius ſuſceptum miaſma prima quaſi in herba ſuffocemus, illudque citius e corpore expellamus, neque minus id, quod putridum & corruptum fuit, a vitalibus ſuccis ſeparemus. Huic vero ſcopo obtinendo diu jam dudum ex omnibus naturæ regnis remedia quæſita & excogitata fuerunt, num vero camphora præſentius & excellentius adhuc fuerit repertum ipſe uſus atque experientia addocet? Profecto ſumma in camphora ad gonorrhœam etiam veterem item luem veneream extir-

D 2 pan-

pandam medicina recondita eſt qua omnes mercuriales ſalivationes lignorumque decocta balneaque laconica omniaque alia ſunt inferiora. Neque ita pridem a Medico, cui fides indubia habenda eſt, nobis relatum eſt, quod præmiſſo conveniente alvum ductorio remedio ſola camphora ſoluta in axungia viperarum ad diram hanc luem perſanandam ſuffecerit, id quod plurimis experimentis & exemplis edoctus D. Præſidi asſeveravit. Crediderim tamen mercurio fixato, qui ſola diaphoreſi agit, qualis D. Præſidis eſt, camphoram decenti doſi adſociatam in tollenda luis hujus atrocia majores adhuc præſtare effectus. Hoc certa experientiæ fide poſſumus aſſeverare, quod in gonorrhœa curanda inque luis venereæ principio nihil præſentius camphora deprehenderimus, quare etiam non ſine ratione eſſentiis & elixiris contra gonorrhœam balſamicis, quæ ex Opobalſamo, Balſamo de Capaiba, Balſamo de Peru, Balſamo de Mecha, reſina ligni Aloës, gummi Guajaco cum ſpiritu vini tartariſato præparantur, camphora adjicitur, utpote quæ mirifice horum virtutem acuit atque incendit inque roborando glandularum tono & ſtaſibus corruptivis abigendis mirabilem efficaciam exſerit.

§. XV.

Deinde camphora non datur excellentius remedium contra internas inflammationes, quæ ſphacelum & interitum, ſi graviores fuerint, inque membranoſis partibus maxime conſiſtant, minantur & maximum periculum alunt. Feliciſſimo vero connubio tunc conjungitur cum nitro, nam ſolam camphoram in inflammationibus, quibus maximus æſtus junctus eſt, non

non facile suaderem. Etenim, ubi magnus fervor urget, spasmo plerumque constrictæ sunt fibrillæ & pori cutis clausi ac coarctati: his apertis & spasmo sedato mox sudor fuit. Quum vero id felicissime exequatur ipsum nitrum, hinc quoque mirum refrigerat & hoc modo efficit, ut camphora felicius & obstructiones resolvere & materiam vitiosam in partibus inflammatis stagnantem discutere possit, metus enim est, ne poris arcte clausis & cute aridissima existente camphora interne quidem multum commoveat, sed parum vel nihil prorsus promoveat. Quare in febribus continuis, quæ fere omnes aliquid inflammatorii habent itemque etiam in inflammationum generibus ceteris, in pleuritide, phrenitide, angina, inflammatione uteri magno cum fructu semper usus est *D. Præses* in praxi camphora cum nitro mixta, adjecto pulvere bezoardico, ubi mox ab eorum adsumtione ratione æstus, delirii, sitis, & vigiliæ ingens alleviamentum secutum est. Tales quoque nitrosos & camphoratos pulveres acutus pariter ac prudens *Belgii Medicus Cran* in frequentissimo habuit usu, ut ex ejus *Praxi Medicinæ reformata* adparet. Ita in phrenitide & mania hunc pulverem laudat: Rec. lapidis Prunellæ grana quindecim, camphoræ grana quatuor vel quinque, laudani opiati semi granum, misceatur & fiat pulvis. *Ab hoc pulvere,* scribit *pag.132. loc. cit. miras aliquando vidi operationes in phrenitide & mania ita, ut ægri ipsi mutationem admirarentur.* In Pleuritide & Peripnevmonia camphoram cum spiritu nitri vel etiam ipso nitro & aqua papaveris rhœados mire quoque commendat. *conf. pag. 197.* & in renum inflammatione lapidem prunellæ ad grana duodecim

 cum

cum camphoræ granis quatuor miſcet & præſcribit. *conf. pag. 207.* & in febri continua pro ſiti ſedanda grana tria camphoræ pulveribus addenda eſſe ſuadet & talem pulverem in febre peſtilentiali cum bezoardico minerali quoque commendat.

§. XVI.

Denique camphora in hæmorrhagiis valde periculoſis & enormibus, præſertim, quando febribus malignis junguntur, miras præſtat vires. Hac de re elegantem locum habet *Raygerus in Obſervationibus medicinalibus obſ. 20.* ubi ita ſcribit: *Nihil frequentius apud nos eſt in variolis, morbillis, & febribus petechialibus, quin & ipſa præterita anno 1679. peſte, quam hæmorrhagia narium quandoque ab initio, quandoque in ſtatu morbi ſuperveniens & quoniam rarius critica, ſemper, imo ſæpius ſymptomatica morbum non ſolvit, ſed potius exanthematum eruptionem impedit, ſpiritusque diſſipat, ægrumque debilitat, hinc omnibus modis ſiſtenda, vix autem melius & magis adpropriatum inveniri poteſt, quam Sperniola Crollii, cujus miram efficaciam ſemper tuto & optime ſum expertus.* Et confirmant hanc adſertionem *obſervationibus anni 1685. In hyeme puella duodecim annorum petechiis laborans corripitur hæmorrhagia narium, quam cum domeſticis remediis reprimere non potuiſſent & tota nocte ſenſim ita ſtillaſſet ſanguis, mane vocatus ego, obſtupui conſpecta quantitate ſanguinis, tunc cum goſſypio pulverem ex colcothare victrioli, ſanguine Draconis & terra ſigillata conſperſo obturavi nares & exhibui ſperniolam ad ſcrupulum unum & poſt tres horas rurſus, & tertia vice reiteravi, ſic ſanguis non modo ſubſtitit, verum & petechiæ jam diſparentes erupere ſenſimque puella convaluit & adhuc vivit. Et porro*

anno præcedenti vocatus ſum ad feminam, in quartum diem febre acuta maligna detentam, mane inſuper abortum paſſam, huic circa veſperam hæmorrhagia enormis ſupervenit, ut usque ad nonam noctis plus quam duæ libræ ſanguinis effluxerint, cum valde debilis eſſet, exibui ſtatim Sperniolæ ſcrupulum unum cum aliquot granis Coralliorum præparatorum, at nares obturavit goſſypio atramento ſcriptorio imbuto, ita effecit, ut intra breve tempus ſiſteretur. Juſſit, ut ſingulis tribus horis pulvis reiteretur, ſic hæmorrhagia totaliter emanſa & illa convenienter tractata convaluit. Nec in hæmorrhagia narium ſolum, verum & in hæmoptyſi optimum ejus ſucceſſum idem Auctor expertus eſt. Componitur vero hoc medicamentum ex myrrha electa, thure, ſumendo uniuscujusque unciam unam, ex croci granis quindecim, ex camphoræ drachma una & dimidia, qui pulvis aqua ſpermatis ranarum vigeſies vel trigeſies irroretur: ita tamen, ut ſemper prius ſponte exſiccetur. Confectio de Hyacintho ejusque ſpecies laudantur etiam in nimiis hæmorrhagiis, in malignis morbis & aliis, utut compoſitio ex pretioſis adeo lapidibus conflata curioſa videatur, quicquid tamen præſtat potisſimum camphoræ intermixtioni adſcribendum. *Heurnius* ad omnem ſanguinis fluxum maximo cum ſucceſſu ſemper propinavit ſequentem pulverem *in notis ad aphorism. Hippocr.* Rec. ſeminis papaveris albi, hyoſcyami albi cujusque drachmam, hæmat: corallia rubra cujusque ſemidrachmam, camphoræ ſcrupulum ſemis: ſumat mane & veſperi ſemi drachmam. *Craen in Praxi reformata* in narium hæmorrhagia ſequentem pulverem maxime commendat Rec. lapidis Prunellæ ſcrupulum unum, camphoræ grana

tri-

tria usque ad quinque, laudani opiati granum unum. item Rec. boli Armeniæ, terræ ſigillatæ, cujusque grana quindecim, camphoræ grana quatuor. Camphora vero cum nitro in omnibus hæmorrhagiis magnæ eſt efficaciæ, eam maxime ob rationem, quod graves hæmorrhagias, ſi a cauſis internis proficiſcantur] nempe a viſcerum & menſenterii ſpaſmis & conſtrictionibus tanquam egregium antiſpasmodicum cohibeat.

§. XVII.

Præterea camphora in diſcutiendis flatibus, qui hypochondriaca, hiſterica & colica pasſione correptos ſævisſimis ſæpe ſymptomatibus torquent, mirabilem præſtat opem. Dici vix poteſt, & quotidiana id indicat obſervatio, quantam truculentiam in ventriculo & inteſtinis detenti atque incarcerati exerceant, nimia enim tunicarum ſenſibilium expanſione & diſtractione maximas anguſtias, anxietates, ſpaſticas nervoſarum partium conſtrictiones, quas excretiones ſuppreſſæ,& extremorum frigora inſequuntur, non ſine ingentis periculi & mortis metu concitant. Nihil hic opportunius eſt, quam ut penetranti medicina tonum ventriculi atque inteſtinorum dejectum, qui plerumque flatuum cauſa eſt, reſtauremus, quo vividiori reddito, non modo flatuum, ſed & humorum aliorum excrementitiorum ibi hærentium copia feliciter foras eliminatur. An vero quid præſtantius ad hunc ſcopum obtinendum ipſa camphora cum nitro mixta inveniri poſſit, eſt quod merito addubitemus? ſicuti enim nitrum cum camphora in pluribus caſibus felicisſimum init conjugium: ita maxime id fit, ubi carminativam vim exercere debet, quia ſolum nitrum relaxando ſpasmos & bilioſam acrimoni-

moniam partiumque calidam intemperiem temperando in vehementibus colicorum tormentis miracula præstat, multo magis vero, si felici copula jungatur camphora. Meretur vero hoc medicamendum longe majorem laudem atque palmam, quam aliud ullum ex calidioribus præsertim concinnatum carminativum, eam ob causam, quod citra interni fervoris augmentum operetur, quæ virtus aliis calidioribus, in flatibus discutiendis negata est. Varia vero forma ac modo in talismodi casibus camphora poterit exhiberi, vel enim in liquidam aut solidam formam redigi poterit, si illam desideras, sequens formula selectissima laudem meretur Rec. Tincturæ tartari, Essentiæ corticum aurantiorum recentium, spiritus nitri dulcis cujusque drachmas duas, camphoræ grana decem, misceantur, dosis sunt guttæ quinquaginta vel sexaginta, singulis duabus horis. Si vero spasmi truculentiores urgeant, tunc castorina possunt admisceri nempe Essentia vel Extractum ejus. Pulverem si expetas, ille sequenti modo concinnari potest. Rec. lapidum cancrorum, antimonii diaphoretici, nitri purificati cujusque drachmam unam, camphoræ grana decem, olei chamomillæ vulgaris non adulterati vel olei millefolii guttas sex, misceantur, fiat pulvis, dosis est drachma semis. Hæc duo magnarum virium sunt remedia, quæ in hystericis compescendis pathematibus omnes fere numeros absolvunt. Etenim hæc ipsa præter virtutem roborantem & flatus discutientem simul sedativam & anodynam habent, quæ in talismodi casibus desideratissima est.

§. XVIII.

Est præterea camphoræ alia adhuc laudatissima

 virtus

virtus atque efficacia infusa, nempe sanguinis excretiones consuetas & naturæ solennes promovendi. Haud ignotum in foro Medico est, quam gravia symptomata suppressas vel deficientes ordinarias sanguinis periodicas in plethoricis præsertim feminis evacuationes sequantur, cum nihil certius, præsentius & celerius statum sanum in deterius commutare his ipsis possit. Neque vero tam facilis res est Medico, opportuna medicina in ordinem talismodi salutares excretiones restituendi. Fateor vero ex omnibus tantopere ad id perficiendum laudatis remediis, nihil camphora esse excellentius, præsertim, si cum balsamicis & antispasmodicis specificis, quorum virtutem non parum accendit & auget, misceatur. Nostri moris est, hac uti mixtura: Rec. essentiæ myrrhæ electæ, succini cujusque drachmam semis. Essentiæ croci, castorei cujusque drachmas duas, camphoræ drachmam semis, quæ mixtura præmissa venæ sectione atque alviductione circa instans mensium tempus frequentius usurpata eximio usui erit. Observavimus scilicet a frequenti & continuato camphoræ usu sanguinem antea crassum longe tenuiorem & fluidiorem redditum fuisse. Observavimus quoque homines obesos & sero turgidos quodammodo macilentiores factos fuisse evidenti argumento: hanc medicinam egregie humores crassos & stagnantes attenuandi & dissolvendi virtute gaudere.

§. XIX.

Est denique usus camphoræ singularis atque eximius in morbis, qui vesicam infestant, quales sunt dysuria, stranguria qui utplurimum vel a vesicæ calculo vel a viscida tartarea in ejus cavitate stagnante saburra vel a semi-

ſeminali lympha corrupta & acri facta nunquam non proveniunt. Etenim a læſione ſubſtantiæ veſicæ putridus quidam corruptus fit humor, qui urinam præcipitat, ipſamque putridam efficit, quæ poſtea eximio ſenſu præditam urethram membranoſam lancinat atque dolore adfligit. Ad putridam igitur in veſica & urethra ſtagnantem materiam ſummovendam fortiori quodam roborande & ſtimulande opus eſt. *Johann Grœneveld* Anglus Medicus *tractatum* edidit Londini anno 1703. *de tuto cantharidum in medicina uſu interno*, qui in veſicæ vitiis, in ejus calculo, in gonorrhœa quoque virulenta cantharidum pulverem cum aliquot granis camphoræ mixtum præſcribit, ejusque inſignem utilitatem non ſatis dilaudare poteſt. Cantharides ſolæ & ſibi relictæ ob ſal, quo pollent, tenue, penetrans cauſticum validiſſim eveſicæ partes nerveo-membranoſas ſtimulant, & impactum viſcidum, acrem humorem excutiunt, quia vero metus eſt, ne inflammationem vel vaſorum apertionem efficiat, camphora adjicitur, quæ cauſticæ vehementiæ non modo optima correctrix eſt, ſed & ſtaſes inflammatorias impediendo facit, quominus periculoſa inflammatio ſubſequatur. Etenim camphora non tantum vehementiorum diureticorum, quæ erodente ſale prædita ſunt, vehementiam mitigat atque caſtigat, ſed & valentioribus acribus, purgantibus, quæ ſimili cauſtico acri ſale agunt ceu ſummum correctorium quam opportune admiſcetur, utpote omnia cathartica, ſi pauxillum camphoræ ipſis adjicitur, longe mitiorem naturam ac facultatem induunt.

§. XX.

Hiſce jam diductis ac demonſtratis, quod camphora ſit ſecuriſſima medicina, reliquum jam eſt, ut de

ejus utendi ratione monita breviter adjiciamus. Quemadmodum vero nullum optimum etiam medicamentum semper juvat, quin potius improvide & intempestive datum nocet, ita etiam nulla hac in re camphora gaudet prærogativa. Nam & ratio dictitat & experientia confirmat, quandoque oriri ab ejus improvido usu anxietates circa præcordia, cephalalgias augeri, adpetitum destrui. Fit hoc maxime in iis, qui infirmioris sunt naturæ & facile a levi mutatione læduntur. Accidit quoque in iis, qui capitis & cerebri vasa sanguine & humoribus repleta habent seu ubi inæqualis humorum circuitus est, & cum impetu sanguis forsan propter membranarum & vasorum atoniam ad caput ruit, quod ex facie tumida & rubicunda, dolore capitis gravativo, vertigine, torpore, somnolentia adparet. Quo casu utique omnia volatiliora & vaporosa spirituosa præsertim in majori dosi exhibita nocent. Quare etiam Paralyticis, Epilepticis & convulsionibus diris adflictis cum cautione & parca manu sunt concedenda. Neque minus congrua præsertim in excessiva dosi sunt plethoricis & repletis corporibus, utpote motum intestinum, in humoribus, quorum liberior cursus ac iter impeditur, efficiunt &, ut dici solet, movent, sed non promovent, hinc anxietates & inquietudines vel producunt vel augent. Neque in alvi adstrictione utilia sunt, quia fibras intestinales siceando nimium efficiunt, quo alvus tardior descendat. Denique in omnibus acutis, ubi omnia interius fervent & ardent, humidumque deficit, cutis sicca & torrida est & omnia constricta sunt, ea remedia, quæ motum intestinum augent interius, nequaquam locum inveniunt. Præstat etiam tali in casu lenissime agere & naturæ potius frenum, quam stimulum injicere: nam in acutis nihil præcipitandum est, sed omnia moderate ac tempestive sunt agenda. Quapropter in horum morborum augmento vel statu cautissime procedendum est. Tutius in principio vel instante crisi, si natura eget stimulo vel sub declinatione, locum habent.

FINIS.